

Redakční rada: Vratislav Bušek; V. E. Andic, Hanuš Lexa, Jiří Skvor, Rudolf Sturm

“K PADEŠÁTÝM NAROZENINÁM JOSEFA ŠVEJKA”

se rozepsal ve čtvrtletníku “Deutsche Studien” č. 36/1971, str. 403–408 (nakladatelství Otto Meissner KG, Hamburg) mnichovský překladatel a komentátor Süddeutsche Zeitung a bavorského rozhlasu, člen SVU **Franz Peter Künzel**: První díl “Dobrého vojáka Švejka” vyšel v r. 1921, ačkoli první krátká povídka stejného názvu pochází již z r. 1911. K domnělému národnímu významu Josefa Švejka píše Künzel: “Švejka a Hus - obě jména slyšíme, jakmile se dostávají Češi a češství do světla politické světové veřejnosti. Naše politické myšlení, které se stále ještě nemůže obejít bez symbolů a hesel, dává do popředí reformátora a kačírky Jana Husa, kdykoli český národ zvládne krizi nebo nevyhne se konfliktu, čili když nám imponuje; nezvládnou-li však Češi krizi nebo podlehnou-li v konfliktu a dostanou-li se do cizího područí, naše politické myšlení zdůrazňuje nehrdiněho románového hrdinu a nevojenského vojáka Josefa Švejka - zdá se nám pak typičtěji českým než Hus. Protože se však v českých dějinách často opakovaly nezvládnuté krize a cizí nadvláda, v našem nazírání na Čechy dominuje postava pražského obchodníka se psy a návštěvníka hospod, defaitisty a dezertéra, jak ho líčil Jaroslav Hašek ve své epochální satirě “Osudy dobrého vojáka Švejka ve světové válce” a jak ho kreslil Josef Lada.

Národy se vzájemně zatěžují předsudky. Národ však může být zatížen předsudkem také ze svých vlastních řad - což se stalo Čechům Haškovým Švejkem. Nejcivilnější voják světové literatury pochodoval do všech světových směrů a přesvědčil ohromné skupiny čtenářů o své životnosti. Nepodařilo se mu však je přesvědčit, že není skutečnou osobou, ale jen literární skutečností . . . Přehlízíme příliš lehce, že Čech Josef Švejka je sice typickým mužem lidu, že však přesto není typický pro český lid a naprosto ne pro český národ. Švejka by byl býval mohl vzniknout z obdobné vrstvy německého nebo jiného národa, a měl také zahraniční literární příbuzné, starší a mladší: Eulenspiegela v Německu, Sancho Pansu ve Španělsku, Dona Camilla v Itálii. Ani nás nenapadne, abychom je identifikovali s jejich národy - proč to tedy děláme se Švejkem? Mnoho dramatizací a filmů doma i v cizině získaly Švejkovi, antimilitaristovi ve vojenském stejnozkroji, světovou popularitu, která se má ještě stupňovat v nejbližší době jako následek amerického “Musical” o Švejkovi, což může vést k ještě závažnějšímu nedorozumění o povaze Čechů. Künzel pak porovnává původní německý překlad Grety Reinerové-Straschnowové, po prvé vydaného v r. 1926, s novým německým překladem nakladatelství Naše vojsko z r. 1959 a vytýká původní překladatelce, že ve svém překladu změnila Haškovu převážně sociální motivaci Švejka na převážně národní, takže v překladu Švejk nevystupoval jako malý člověk z české ulice, ale jako Čech, který neumí dobře německy - místo moudrého šaška prezentuje hlupáka. Künzel končí svou úvahu tím, že “chceme nadále pěstovat Josefa Švejka jako literární, nikoli politickou postavu.” (Z němčiny přeložil jgl)

Při uzavěrcce tohoto čísla došly smutné zprávy, že zemřeli naši členové: Profesor **K. B. Jirák** a **Ladislav G. Krno**, poslední bývalý generální konsul Československé republiky v Chikágu a **Václav Majer**, bývalý ministr Československé republiky, ve Washingtonu D.C. Na Slovensku zemřel významný slovenský politik **Ján Ursiny**. Rozloučíme se s nimi v únorovém čísle Zpráv.

MÍSTNÍ SKUPINY SVU

Místní skupina SVU v Los Angeles v listopadovém a prosincovém čísle SVU Bulletinu přináší jmenoslov navržených členů výboru místní skupiny SVU, kteří budou zvoleni na lednové valné hromadě a uvedeni ve své funkce v únoru tr.

Na 18. ledna je připraven večer moderní české poesie. Předpokládáme, že tento večer bude doplněn v dohledné době večerem moderní poesie slovenské.

Bulletin přináší zajímavý příspěvek rev. **Enrico Molnára**, *Histories knížete a svatého Václava*, osvětluje vznik anglické písně: *Good King Wenceslas* zhudebněné *John Mason Neale* (1818-1866) a ukazující její kořeny v české náboženské emigraci do Anglie po roce 1620. **Josef Žanda** tu dokončil svůj příspěvek o *Česích a Slovácích v Iranu*. V ní je vzpomenuo, že v závodech Škoda v Teheránu byl zhotoven kulatý stůl pro teheránskou konferenci: *Churchilla, Roosevelta a Stalina*.

Místní skupina SVU v Los Angeles udělila v prosinci první peněžitá stipendia dvěma mladým studentkám, a to *Jarmile Klegové z Tarzana, Kalif.*, studentce na *Los Angeles Pierce Community College*, a *Janě Marii Dobrovodské z Los Angeles*, studentce zoologie na *UCLA*. Blahopřejeme.

Místní skupina SVU v New Yorku uspořádala v pátek, 28. ledna 1972, v 7.30 hod. večer koncert soudobé hudby a klasické komorní hudby v presbyteriánském kostele *Church of the Covenant*, 310 East 42nd Street mezi první a druhou Ave. Učinkovala česká harfenistka *Dagmar Platilová* a členové komorního sdružení *Hammar skjöld Players*. Na programu byly skladby *J. S. Bacha*, *Bedřicha Smetany*, *A. Simone-a*, *Hindemitha*, *Poulenca*, *Komorouse* a *Kapra*.

Místní skupina SVU v Londýně uspořádala v září 1971 přednášku své členky *dr. Věry Stárkové* o "Našich dvou největších soudobých metafysicích" (*prof. Černém* a *prof. Patočkovi*, kteří žijí v Praze).

V prosincových Zprávách SVU jsme referovali o konferenci o literatuře a politice SSSR a východní Evropy, která se konala ve dnech 2.-4. prosince na *Stanford Center for Russian and East European Studies*. Nedopatřením vypadla při tom zmínka o tom, že předsedou sekce o spisovatelích a sociálních změnách byl *prof. Jan F. Tríska*, člen SVU.

Zprávy SVU (CSASA News - Date of issue: January, 1972. Issued monthly except during July and August — Volume 14, Number 1 — Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. — Known office of publication: Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N. Y. 10016 — Tel.: (212) 686-4220 — Annual subscription price: non-members CSASA: \$3.00; members CSASA: \$1.50 paid as part of dues — 2nd class postage paid at New York N. Y.

ČLENOVÉ SVU

V časopise *The Chattanooga Times* popsal náš člen profesor státní university v Tennessee v Chattanooga **dr. Karel Hujer** se všemi podrobnostmi neuvěřitelnou historií jak byl se svou paní konfinován na ruzyňském letišti, jak mu nebylo dovoleno vejít ve styk s čekajícím ho bratrem a známými, ani telefonicky, jak bylo jeho visum, řádně vystavené čsl. vyslanectvím ve Washingtonu prohlášeno za zrušené v Praze a jak po sedmihodinovém čekání na letišti mu bylo dovoleno odletět přes Vídeň do Leningradu. A tady začíná tragikomedie Hujerova případu. Dr. K. Hujer totiž letěl do Leningradu přes Prahu - aby v Leningradu podal svůj referát o působení Keplerově v Praze a ukázalo se, že do Leningradu nebyli puštěni tři čsl. delegati, mezi nimi ani dr. Horský, český člen výboru Keplerova. A tak na konec, k nemalému údivu moskevských účastníků Keplerova kongresu, dr. K. Hujer jediný představoval čsl. vědu astronomickou. Naším vědcům cestovat do sovětského Svazu přes Československo nedoporučujeme.

Český ústřední svaz v Německu spolu s čsl. autory PEN-Clubu a krajanským studiem Hi-Fi Werifein uspořádaly ve dnech 8.-14. prosince 1971 serii kulturních pořadů v knihovně Mnichovského Domu setkání, v rámci bazaru českých a slovenských knih, gramofonových desek, zvukových nahrávek a uměleckých prací. Dne 8. prosince přednášel **Dr. Antonín Kratochvíl**, místopředseda exilového PEN-Clubu, člen SVU, na téma "Česká a slovenská literatura vydaná po roce 1948 v zahraničí". Básník **Ivan Diviš**, člen SVU, pak četl ze svých literárních deníků a nových veršů. Večer byl ukončen stereofonním provedením koncertu F-dur pro varhany a orchesstr F. X. Brixiho (tentýž koncert zahrála s velikým úspěchem ve dnech 30. a 31. prosince a 3. ledna s New Yorkskou Filharmonií pod taktovkou Karla Ančerla torontská virtuoska na varhany Dagmar Ledlová-Kopecká).

Dne 10. prosince přednášel v Domu setkání překladatel **Franz Peter Künzel**, člen SVU, spolupracovník deníku *Süddeutsche Zeitung* a Bavorského rozhlasu na téma "Česká a slovenská exilová problematika v zrcadle dějin". **Pavel Minařík** pak četl z knihy **Jana Čepa** "Cikáni" a večer byl zakončen nahrávkou dalšího varhanního koncertu F. X. Brixiho v D-dur. Třetí večer, dne 14. prosince, byl zahájen přednáškou dr. **Alexandra Heidlera**, člena SVU, na téma "Křesťanská akademie a její literární význam pro naši kulturu". Následovala opět četba z exilové literatury a stereofonní provedení Brixiho "Missa Pastoralis". K 200. výročí úmrtí slavného českého skladatele 18. století **F. X. Brixiho** (zemřel v Praze dne 14. října 1771) přinesly "Proměny" (říjnové číslo 1971) článek "200 let od úmrtí skladatele F. X. Brixiho" (str. 105-108).

Vedoucí americký technický časopis "Machinery" věnuje úvodní článek říjnového čísla 1971 ("The robots are coming") rozmluvě s prof. **Ladislavem Sutnarem**, čestným členem SVU o článku o "Synchro-Trans Robot-u" a robotech obecně. Informuje čtenáře, že výraz "robot", který pochází od Karla Čapka (R.U.R.), byl odvozen od českého slova "robota" (nucená práce poddaného), že však Čapkoví "Roboti" byli chemického, nikoli mechanického původu, a že Čapek nesouhlasil s terminologií, podle níž výraz "robot" byl užíván ve smyslu mechanické stvůry, která imituje člověka.

Kniha Jaroslava Brodského, člena SVU, "**Řešení Gamma**" byla zpracována režiséry kanadského rozhlasu Tomem Gregorem a Davidem Rapseyem jako 90 minutová rozhlasová hra "Cycle of Revenge". Rozhlasová stanice Canadian Broadcasting Corporation provedly tuto hru v úterý, dne 25. ledna 1972 v 8 hodin večer na pásmech AM, a v sobotu, dne 29. ledna 1972 v 2.10 hod. odpoled. na pásmech FM. Řídí přednosta dramaturgického oddělení CBC spisovatel John Reeves.

Skadby Karla Husy, profesora hudby na Cornell University, ředitele symfonického a komorního orchestru Cornell University a profesora kompozice na Ithaca School of Music, člena SVU, jsou stále populárnější na amerických univerzitách a kolejích. Ve dnech 9. a 10. prosince oslavovala Ithaca College jeho padesátku dvěma koncerty hudební fakulty a studentů, které byly věnovány výhradně **skladbám oslavence**. V rámci koncertu komorní hudby byly provedeny Sonatina op. 1 pro klavír (1943), Dvanáct moravských písní (1956), Evokace Slovenska pro klarinet, violu a cello (1951), Elegie pro klavír (1957) i Elegie a Rondo pro Alto Saxophone a klavír (1961), a Divertimento pro dechové kvinteto (1968). Na programu orchestrálního koncertu dne 10. prosince byly čtyři malé skladby pro smyčce (1955), Hudba pro Prahu (1968) a "Apoteóza země" (1970). Symfonický dechový orchestr University jihovýchodní Louisiany v Hammondu provedl dne 1. prosince čtyři skladby Husovy, a to také Hudbu pro Prahu a Apoteózu. Hudba pro Prahu byla provedena během minulého podzimu také v Denveru, Vancouvru, na Oberlin College a j., a Husa ji sám dirigoval v Buffalo. Na koncertě Cornell Symphony Orchestra dirigoval své Fresky pro orchestr. Divertimento pro žestě provedly také hudební školy Yale University a Tennessee Tech. University. "Apoteóza země", která nedávno vyšla tiskem, bude provedena v tomto roce v choreografickém provedení universitami států Wisconsin a Minnesota. Dne 21. ledna 1972 se konala premiéra nové Husovy skladby "Dva sonety of Michelangela" v Evanston (Ill.) a dne 7. února další premiéra Koncertu pro bicí nástroje a dechový ensemble ve Waco (Texas). V březnu 1972 bude "Composer in Residence" na hudebním festivalu soudobé hudby University of Wisconsin; v jarní sezoně 1972 bude také dirigovat jako host ve státech Virginia, Missouri, Indiana, Arkansas a Florida.

České hudební dary. Takto nadepsal americký musikolog a kritik Edward Downes svůj úvod k celovečernímu programu české hudby New Yorkské Filharmonie, který dirigoval Karel Ančerl v New Yorkské Philharmonic Hall ve dnech 30. a 31. prosince a 3. ledna 1972: "K bohatství československých dějin patří dědictví hudební více než tisícileté, dědictví jak lidové tak i umělecké hudby, jehož plný rozsah je jen postupně odhalován v polovině dvacátého století. A toto bohatství nebylo nikdy omezeno jen na domov. Od dob středověku tvořila slávu a tragedii českého národa dlouhá řada českých umělců, kteří opustili svůj domov, někdy trvale, aby obohatili hudební život jiných národů." Připomíná české muzikanty, kteří se od 14. století proslavili, obzvláště jako houslisté a flétnisté, na území dnešního Německa a Francie. Také kritik New York Times Allen Hughes píše nadšeně o tomto koncertu a o české barokní hudbě, obzvláště o suitě F dur Jana Dismase Zelenky, dvorního skladatele Drážďanského, přítele a současníka J. S. Bacha. Ve svém úvodním článku Edward Downes připomíná také celou řadu českých hudebníků - exulantů 18. století: Štamice a Richtra v Mannheimu, Dusíka a Rejchu v Paříži, Vaňhala ve Vídni a Myslivečka v Itálii. Na programu koncertu byly také tři skladby Pavla Josefa Vejvanovského (1640-1694), varhanní koncert F dur Františka X. Brixliho 1732-1771), jehož solistkou byla torontská česká virtuoska Dagmar Ledlová-Kopecká, a Dvořákova symfonie G dur č. 8, která byla dříve známá jako jeho čtvrtá. Downes ukončil svůj úvod poznámkou, že ve dvacátém století je již příliš mnoho československých skladatelů, než aby bylo možno vyjmenovat aspoň ty nejvýznamnější a dodává: "Dva, kteří jsou okamžitě posluchačům Lincoln Centru nejbližší, jsou Karel Ančerl, dirigent tohoto programu, a Rafael Kubelík, který napřesrok převezme svou funkci jako hudební ředitel Metropolitan opery."

Dr. Milič Kybal, poradce Meziamerické banky pro rozvoj (Inter-American Development Bank) ve Washingtonu, člen SVU, zúčastnil se desáté schůze odborníků cedulových (centrálních) bank z amerického světadílu, která se konala v listopadu m.r. v Caracasu pod záštitou Banko Central de Venezuela. Dr. Kybal přednesl španělsky přednášku o politice kapitálových trhů v latinské Americe. Text byl rozmnožen též anglicky. Sbírka přednášek bude později vydána tiskem.

V dubnu r. 1971 vyšla kniha o kapitálových trzích v lat. Americe, kterou dr. Kybal sepsal s drem. Antonínem Baschem, nyní již zesnulým členem SVU, ve druhém rozšířeném vydání španělském v nakladatelství CEMLA v Mexiku ("Recursos nacionales de inversión) en América Latina") a též v portugalském překladu nákladem Fundacao Getúlio Vargas v Rio de Janeiro ("Os mercados de capitais da América Latina"). Anglický text vydalo nakladatelství Praeger v New Yorku v prosinci r. 1969 ("Capital Markets in Latin America"). Předmluvu k publikacím napsal p. Felipe Herrera, tehdejší prezident banky.

Stanley J. Maršík, inženýr jaderné fyziky, člen SVU, získal spolu s Dr. Warren H. Philippem cenu za vývoj jednoho ze sta nejdůležitějších nových produktů IR-100 (Industrial Research-100). Čestná plaketa byla jmenovaným vědcům předána v "Museum of Science and Industry" v Chicagu.

Stanley J. Maršík je členem štabu NASA Lewis Research Center a cenu získal za vývoj metody pro přípravu vysoce čistých kovů pomocí radiační chemie. Postup, který spolu s Dr. Philippem vypracovali, spočívá v bombardování roztoku kovové soli elektróny o vysoké energii. Ozařování vyvolá chemickou reakci, kterou se kov vyloučí ve vysoce čistém stavu. O slibný vývoj se zajímá větší počet průmyslových odvětví. Uprímně blahopřejeme.

Naši v MLA. Modern Language Association of America má dnes na 30

tisíc členů, vesměs profesorů jazyků a literatur na vysokých školách v USA a Kanadě. Na jejich výroční kongresy přichází jich asi třetina. Letošní sjezd se konal v prosinci v Chicagu a jak listujeme jeho katalogem, nacházíme v něm tučet krajanů, většinou členů SVU, kteří na sjezdu v různých funkcích vystoupili. Rudolf Šturm, předseda východní oblasti MLA, se zúčastnil jednání výkonného výboru MLA. Jiří Gibian se uplatnil v odd. srovnávací literatury. V odd. franko-německých literárních vztahů byli Elizabeth Trahanová a Jiří Pistorius. Jiří Marvan přednášel ve slovanské linguistice na téma "Ruština jako základ vyučování druhému slovanskému jazyku". Tomáš Winer byl členem výboru majícího na starosti odd. slovanských a východoevropských literatur. Petr Demetz byl ve výboru německé sekce a Ladislav Matějka byl panelistou v diskusi nazvané "Slavic and Western Literary Theories in Contact". Na jednání výboru International Bibliography se podíleli Anna Pircsenok Herz a prof. Šturm. V rámci kongresu MLA se konalo také třídní zasedání Sdružení profesorů slovanských jazyků, jehož místopředsedou je Jaroslav Bohdan Rudnyckyj. Tady byla předsedkyní jazykozpytné sekce Elizabeth Pribičová a Antonín Dostál přednášel o církevní slovanštině. Rado L. Lenček měl přednášku o imperativu ve slovinštině a Edward Czerwinski mluvil na téma "The Švejkian Theme in Slavic Literatures." J. Č.

NOVÉ KNIHY

Nákladem křesťanské akademie v Římě vyšla v r. 1971 "Životní symfonie Antonína Dvořáka", biografický román, 225 stran ((cena 1,200 lir). Ve stejné edici vyšly také nové básně Milady Součkové, "Případ poesie (900 lir) a "Člověk" Dominika Pecky, moderní antropologie ve třech svazcích (6,000 lir). Ze starších knih stejné edice jsou dosud na skladě (Velehrad, Via Concordia 1, I-00183 Roma, Itálie) m.j. Petr Den, "Světélko jen malé" (300 lir), La-

dislav Radimský, "Skloňuj své jméno, exulante" (900 lir), Antonín Kratochvíl, "Kniha setkání (\$1.50), Zdeněk Němeček, "Bloudění v exilu (\$1.50), Otakar Odložilík, "Obrázky z dvou světů" (\$2.00) a "Vzpomínky a ohlasy" (\$2.00), Milada Součková, "Pastorální suita" (300 lir) a "Neznámý člověk" (\$2.00), Jan Čep, "Malé feči sváteční" (600 lir) a Pavel Želivan, "Teilhard de Chardin" (900 lir), "Původ vesmíru" (300 lir), "Původ života" (600 lir) a "Věda a bible o původu světa" (600 lir).

Dvě o Praze. Máme v rukou dvě publikace o Praze, které vyšly min. roku, obě jsou bohatě ilustrované a dělají Praze čest. Prague, the mystical city je titul knihy Josefa Wechsberga (Macmillan, New York). Londýnský The Hamlyn Publishing Group vydal v koprodukcii s čsl. Artii Portrait of Prague.

Co se překládá. Podle sdělení Slavic Bibliographic and Documentation Center ve Washingtonu pracuje Stanley B. Kimball na překladu Jízdní hlídky Františka Langra a Ian Milner připravuje pro nakl. Penguin Books překlad básní Vladimíra Holana. Výbor z básní Miroslava Holuba vyšel pod názvem *Although* v nakl. Grossman-Cape Editions v překladu Iana a Jarmily Milnerových. Angelo Maria Ripellino vydal u Einaudiho v Turíně obsáhlý výbor z tvorby Františka Halase nazvaný *Imagena*. Mezi básněmi — všechny je přeložil Ripellino — jsou také *Staré ženy*, které vyšly už před lety anglicky v Londýně. Prof. Ripellino doprovodil *Imagenu* 30-stránkovou zavedenou předmluvou. Kniha vyšla v edici *Collezione di poesia*, v níž Einaudi vydal také Vladimíra Holana *Una notte con Amleto a Jiřího Ortena La cosa chiamata poesia*. R. Š.

V roce 1969 vydal **Wolfgang Venohr**, obsáhlou knihu: *Aufstand für die Tschechoslowakei. Der Slowakische Freiheitskampf von 1944* (Christian Wegner Verlag, Hamburg, 373 str. + 7

map). Kniha nesporně patří mezi nejlépe dokumentované práce o Slovenském národním povstání roku 1944.

V roce 1971 vydal **Vojtech Mastny** knihu: *The Czechs under Nazi Rule. The Failure of National Resistance 1939-1942.* (Columbia University Press, N. Y. and London; 274 str.) Kniha Vojtech Mastneho, na první pohled působící dojmem práce sepsané dobrou vědeckou metodou, při bližším pohledu je typickou ukázkou práce (trpící špatnou interpretací použitých pramenů. Čtenář lednových *Proměn* a později i jinde najde patričnou kritiku. Mastný nepřihlíží ke knize **Detlef Brandes**, *Die Tschechen unter deutschem Protektorat, Teil I, Besatzungspolitik, Kollaboration und Widerstand im Protektorat Böhmen und Mähren bis Heydrichs Tod (1939-1942).* Herausgegeben vom Vorstand des Collegium, Forschungsstelle für die böhmischen Länder, 1969 (R. Oldenbourg, München und Wien 1969, str. 372, cena neudána). Brandes uzavírá svou výborně dokumentovanou knihu, že po atentátu na Heydricha pochopitelně "lidový odboj téměř ustal, avšak neustaly nesčetné zprávy kurýřů a vysílané zprávy radiové domácího odboje vládě v exilu a spojencům, takže pro toto období nelze činit ukvapené závěry o ceně českého odboje. (269)

Publikace členů SVU. Petru Demetzovi vyšla u Western Publishing Co. v New Yorku studie *Postwar German literature; a critical introduction.* Josef S. Rouček uveřejnil v berlínské *Sociologia Internationalis* (8. Band, Heft 2.) studii nazvanou *Student activism in contemporary politics.* *International Journal of Legal Research* (Meerut, India) přinesl v čísle z března 1971 článek prof. Roučka *Racism in American immigration legislation.* New-yorské naklad. Ungar vydalo knihu *Idylls and realities; studies in nineteenth century German literature, jejímž autorem je Josef Petr Stern.* Miroslavu Šaškovi přibyla k jeho *This is New York* a *This*

as Israel, atd., další publikace: This is Australia (New York, Macmillan). Ve sbírce studií Progress in linguistics (vydal ji Mouton v Hágu, redigovali M. Bierwisch a K. E. Heidolph) má Antonín L. Vaněk kapitolu nazvanou: A case for syntactically oriented phonological analysis. R. Š.

Dotisky. V poslední době se na knižním trhu objevil tučet dalších reprintů knih s českou a slovenskou tematikou, které byly už dávno rozebrány. Brown University vydala Romana Jakobsona O češskom stiche (pův. vyd. 1923). Arno Press - The New York Times dotiskly jednu z prvních knih pojednávajících o Čechách a Slovácích v USA: Our Slavic fellow citizens z pera Emily Greene Balch (původ. vyd. 1910). Západoněmecký Georg Olms Verlag (Hildesheim) oznamuje, že dotiskl německé vydání Petra Chelčického (Das Netz des Glaubens (1924) s předmlouvou T. G. Masaryka. V tomtéž nakladatelství vyšly dotisky Catalogus incunabulorum pražské kapituly Antonína Podlahy (1926) a Wácslawa Władiowoje Tomka Geschichte der Prager Universität (1849). Greenwood Press (Westport, Conn.) vydal znovu Balcan Politics, jejímž autorem je Josef S. Rouček (1848). Všech jednadvacet ročníků (1922/23 až 1952/55) Slavie, časopisu pro slovanskou filologii vyšlo znovu péčí Johnson Reprint Corp. v New Yorku.

Hugo Haas, člen SVU, zemřel ve Vídni v roce 1968. Nyní vyšla v nakl. Blok v Brně monografie Valerie Sochorovské, Hugo Haas (1971, 122 str., 32 str. fotograf. příloh), oslavující Haase od jeho brněnských začátků přes Národní divadlo až po Hollywood. Knižka líčí i Haasovu dráhu filmovou, jež začala v období českého němého filmu a vrcholila v době jeho americké emigrace, kdy se stal nejen hercem v anglicky mluvených filmech, ale i režisérem a producentem.

ZPRÁVY SVU

Noví golemové. V mystice židovských osad mezi Šumavou a Uralem se v dobách pozdní renesance často objevila postava golema, muže z hlíny v nadživotní velikosti. Rabín ho prý mohl oživit tím, že mu vložil pod jazyk šem, jakýsi tajemný nápis z talmudu. V evropských literaturách ho proslavila celá řada knih. Psali o něm Gustav Meyrink, Halper Leiwick, je známo oratorio Vladimíra Heifetze a opera Eugena D'Alberta. V české literatuře použil námětu golema Jiří Karásek ze Lvovic. Ale soudobému českému publiku ho oživil teprve Voskovec a Werich v Osvobozeném divadle. Golem, o kterém tu je řeč, je ovšem ten nejznámější, snad první golem v historii, kterého si utvořil pražský rabín Juda Loew v 16. století. Meyrinkův Golem byl evropským a také československým bestsellerem v polovině dvacátých let. Ted' ho vydali v Praze znovu s titulem Golem-záhadný příběh ze staropražského ghetta (Lidové nakl., 1971). V Americe vyšly v roce 1971 hned dva romány o pražském golemovi. Abraham Rothberg napsal The sword of the golem (McCall Publish.), zatím co Harper-Row vydal knihu pro mládež z pera Sulamith IshKishor nazvanou The master of miracle; a new novel of the golem. Také Joseph Wechsberg věnuje golemovi kapitolu ve své nové knize (už jsme na ni upozornili): Prague, the mystical city. R. Š.

Tisková oprava: Ve zprávách č. 9 z listopadu 1971 ř. 9. shora 2. sloupec si laskavý čtenář jistě sám opravil tiskovou chybu: v r. 1918.

Čsl. Státní bezpečnost připravuje podklady pro politický proces proti několika bývalým pracovníkům zrušeného Historického ústavu Československé akademie věd, kteří mají být potrestáni za svou účast na zpracování tzv. Černé knihy, publikace "Sedm pražských dní" ze srpna 1968.

Trestní stíhání je dosud zavedeno proti Dr. Milanu Otáhalovi (43 let);

STRANA 7

proti Dr. Ireně Seidlerové (45 let); proti Dr. Vilému Prečanovi (38 let), a proti paní Viktorii Čečkové (33 let). První tři ze stíhaných byli řádnými vědeckými pracovníky ústavu, paní Čečková byla archivářkou a dokumentaristkou. Všichni patří k početné skupině pracovníků ústavu, vyhozených v letech 1969/1970 ze zaměstnání. Dr. Seidlerová, která za druhé světové války strávila čtyři roky v německých koncentračních táborech, je manželkou akademika Katětova.

Uvedení vědeckých pracovníků jsou stíháni podle paragrafu 104 (hanobení státu socialistické soustavy) a 100 (pobuřování). Všichni již absolvovali nejméně čtyři dlouhé výslechy v Ruzyni, přičemž k výslechům v těžší věci bylo přibráno dalších nejméně třicet pracovníků ústavu.

“Černá kniha”, která neobsahuje nic kromě dokumentů, byla vydána se souhlasem prezidia Akademie věd a předsednictva vlády ČSSR. Státní bezpečnost se pokouší svalit veškerou vinu za tuto publikaci na několik vybraných historiků. V Ruzyni byli mimo jiné v těchto souvislostech vyslýcháni i akademici Šorm (bývalý prezident Akademie) a prof. Dr. Macek, bývalý ředitel Historického ústavu.

Stíhání účastníků na sepsání Černé knihy samo o sobě ukazuje v pravém světle stíny tzv. normalisace okupovaného Československa.

Lidsky nejkruťší je případ dr. Milana Otáhalá, jehož paní se po vysleších na policii nervově zhroutila a je na psychiatrické klinice. Otáhal je těžce nemocen na TBC. a odpírá jít na klinické léčení, protože se nechce odloučit od svého synka, o kterého pečuje. Dr. Otáhal, i jeho paní, rovněž historička, byli v roce 1968/69 jako visitng profesor na universitě v Bloomingtonu a pak v Oxfordu a profesoři university v Bloomingtonu, na historické fakultě, poslali prezidentovi ČSSR gen. L. Svobodovi a dr. Husákoví protest proti nelidskému pronásledování dr. M. Otáhalá.

Vignетка pro Zprávy SVU speciálně sepsaná:

“Milý pane Bušku

dá to arci fušku

sloužit Slávů citům

Svatopluk to zkoušel s pruty

navíc uspěl Gero krutý

Sám si posléz radu dá

SVUsláv všchno překoná

(Vepsal jistý Alcantara

ještě nad hrncem co pára)”

Další intimní sdělení redaktor censureoval . . . (nezačínajte si nic s básníky, ani po dobrém).

Č. S. A.

**(ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY
V AMERICE)**

*slavící letošního roku 118 let své
činnosti jako nejstarší bratrská a
sesterská podpůrná jednota v
U.S.A., nabízí vám jedno z nej-
lepších a nejspolehlivějších ži-
votních pojištění pro jednotlivce
i celé rodiny.*

*Rovněž poskytujeme pojištění
nemocenské a nemocniční.*

Č. S. A.

**2138 South 61st Court, Cicero,
Illinois 60650**

**Telefony 652-6360 242-2224
Area Code 312**